

LLOSETA

Revista Independent d'Informació Local

ANY XII - NUMERO 153 - SETEMBRE 1995

EDICIÓ ESPECIAL

XXXV HOMENATGE A LA VELLESA

LLOSETA

Revista Independent d'Informació Local

**Apartat de Correus
número 6**

Telèfon: 514164

Fax: 514164

07360 LLOSETA

**Depòsit Legal:
P.M. 747 - 1983**

**REDACTORS I
COL·LABORADORS:**

Jaume Morro Ripoll
Bmeu. Bestard Bestard
Jaume Servera Coll
Gabriel Pieras Salom
Josep Mª Escudero Pol
Joan Guasp
Antoni Santandreu Ripoll
Rafel Horrach Llabres
Gabriel Mairata Vallori
Antoni Cifre Bestard

FOTÒGRAFS:

Miquel Ramon Calatayud
Llorenç Ramon Borràs
Antoni Mulet Ramon

MUNTATGE:

Llorenç Ramon Borràs
Pau Reynés Villalonga
Francesc Villalonga B.

DIRECTOR:

Pau Reynés Villalonga

IMPRÈS A:

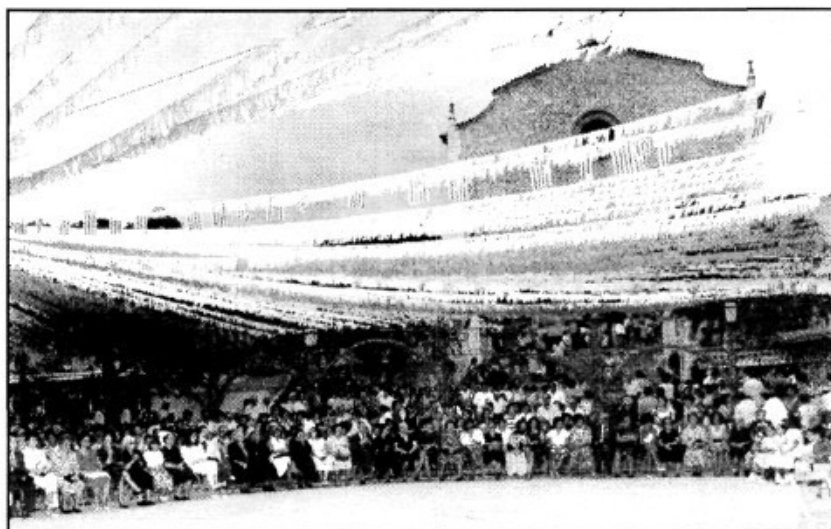
Gràfiques GOYA
Lloseta

**Publicació membre de
l'Associació de Premsa
Forana de Mallorca**

**Els articles, cartes i
comunicats publicats
en aquesta revista sols
expressen l'opinió dels
seus autors.**

Dels anteriors homenatges

XXXV HOMENATGE A LA VELLESA

8 SETEMBRE 1995

PROGRAMA D'ACTES

a les 6,30 del capvespre

- **Concentració de Vells i "Madrinas"**
- **Proclamació del
XXXV HOMENATGE A LA VELLESA**
- **Acció de gràcies**
- **Actuació de la rondalla Estel del Cocó**
- **Breus parlaments**
- **Entrega d'obsequis**

* * * * *

Aquest XXXV HOMENATGE A LA VELLESA de Lloseta, ha estat organitzat i patrocinat pel magnífic Ajuntament de Lloseta i la Caixa de Balears SA NOSTRA amb la col·laboració de la Parròquia de Lloseta.

NOTA.- Els vells homenatjats que, per circumstàncies d'impediments físics, no puguin assistir als actes, seran visitats al seu domicili, el mateix dia, a partir de les 9 del matí, per fer-los entrega dels obsequis.

XXXV HOMENATGE A LA VELLESA

- Relació dels homenatjats -

Nom i llinatges	Anys				
Maria Ramon Comas	96	Gabriel Coll Morro	86	Lorenç Coll Coll	83
Joan Estrany Morro	95	Francisca Capó Ramon	86	Magdalena Coll Bibiloni	83
Catalina Ramis Morell	94	Sebastià Seguí Marques	86	Miquel Pons Coll	83
Francisca Reynés Ramon	94	Magdalena Mateu Jaume	86	Gabriel Riera Martorell	83
Miquel Abrines Ramon	93	Manuela Sánchez Doménech	86	Gabriel Villalonga Ramon	83
Antoni Coll Pons	93	Emilia M. Tomissi Gambassi	86	Guillem Coll Morro	83
Fca. Amengual Amengual	93	Francisca Coll Gelabert	86	Margalida Villalonga Capó	82
Paula Pou Català	92	Aina Villalonga Ripoll	86	Beatriz Villalonga Cañellas	82
Maria Ferragut Fiol	92	Guillem Coll Barceló	86	Miquel Llabrés Pons	82
Antònia Ferragut Ramon	92	Catalina Coll Llabrés	86	Margarita Peron Pasterau	82
Josep Munar Bestard	91	Francisca Caimari Tortella	85	Margalida Mora Santandreu	82
Rosa Morell Salva	91	Andreu Solá Bermejo	85	Antònia Villalonga Ripoll	82
Ant ^a Amengual Amengual	91	Margalida Crespí Coll	85	Melcior Jaume Villalonga	82
Joan Moya Carbonell	91	Antònia Coll Coll	85	Esperança Beltran Cañellas	82
Catalina Monserrat Juan	91	Maria Pou Bou	85	Esperança Comas Fiol	82
Joan Bta. Borrás Coll	91	José Ruiz Chamizo	85	Antonio Galvez Sánchez	82
Jaume Ramon Catalá	91	Damiana Vallespir Pou	85	Magdalena Ramon Villalonga	82
Catalina Servera Llabrés	91	Magdalena Comas Fiol	85	Maciana Ramon Vich	82
Bartomeu Bibiloni Cañellas	91	Antonia Pou Coll	85	Catalina Bestard Riera	82
Teresa Muñoz Aranda	90	Francisca Ramon Beltran	85	Miquel Coll Coll	82
Francisca Català Fiol	90	Pedro Torres Ruiz	85	Gabriel Coll Beltràn	82
Magdalena Bestard Ferragut	90	Bartomeu Ferragut Coll	85	Bartomeu Ramon Capó	82
Maria Ramon Moyá	90	Magdalena Ramon Pons	85	Francisca Jaume Coll	82
Isabel Molina Rubio	90	Bàrbara Ripoll Martorell	85	Margalida Pons Pastor	82
Miquel Coll Mut	90	M ^a Magdalena Pol Mateu	85	Margalida Roig Isern	82
Margalida Amengual Rotger	90	Antònia Coll Morro	85	Margalida Pons Fabregues	82
Maria Pons Salom	90	Joana Aina Ferragut Fiol	84	Maciana Florit Pou	82
Bartomeu Coll Pou	89	Magdalena Coll Coll	84	Antonio Coll Morro	82
Gabriel Villalonga Beltran	89	Miquel Ramon Reus	84	Antonia Chamizo Gómez	82
Maria Serra Esteva	88	Maria Bestard Riera	84	Antònia Fernández Caballero	81
Guillem Coll Ramon	88	Joan Espases Borrás	84	Francisca Coll Cañellas	81
Miquel Fiol Pou	88	Catalina Reus Palmer	84	Francisca Campins Mercadal	81
Antoni Seguí Marqués	88	Llorenç Ramon Ramon	84	Bartomeu Mateu Pons	81
Joana Aina Comas Fiol	88	Antònia Ramis Fiol	84	Miquel Morro Reus	81
Miquel Vallespir Pou	88	Lope Fernández Tomás	84	Pere Bennasar Pericás	81
Josep Jaume Ramon	88	Bartomeu Alcover Isern	84	Maria Pou Jaume	81
Maria Mut Abrines	88	Encarnación Soler Hernández	84	Francisca Real Mut	81
Guillem Coll Bestard	88	Soledad Caravaca Martínez	84	Jordi Coll Mut	81
Margalida Villalonga Cañellas	88	Bartomeu Ramon Vic	84	Francisca Bestard Marti	81
Bartomeu Coll Mut	87	Catalina Ramis Quetglas	84	Margalida Ramon Bestard	81
Jerònia Salas Garcia	87	Jaume Coll Nicolau	84	Antònia Muntaner Aloy	81
Francisca Abrines Ramon	87	Bàrbara Ripoll Coll	84	Catalina Morro Coll	81
Antoni Coll Coll	87	Esperança Bestard Abrines	84	Gabriel Moyà Ramon	81
Magdalena Pons Salom	87	Francisca Ramon Villalonga	84	Joan Fiol Llabrés	81
Guillem Villalonga Catalá	87	Magdalena Coll Cañellas	83	Joana Aina Mateu Jaume	81
Jerònia Riera Abrines	87	Magdalena Ferrer Martorell	83	Antoni Pol Mateu	81
Andrés Ruiz Ruiz	87	Antònia Campins Mercadal	83	Joan Ferragut Julià	81
Catalina Coll Ramon	86	Catalina Coll Gelabert	83	Francesc Colomillo Ripoll	81
		Isabel Contreras Manceras	83	Catalina Jaume Villalonga	81
		Catalina Coll Reus	83	Francisca Manresa Adrover	81

Els nous homenatjats un per un (notes biogràfiques)

Antonia Fernández Caballero

Nació el 2 de febrero de hace 81 años en Bullas (Murcia), está casada con Lope Fernández Tomás, el cual está presente cuando hacemos esta entrevista. En su casa eran 10 hermanos. Se casó el 3 de Octubre de hará 60 años, cortejaron unos cinco años y conoció a su marido en la plaza del pueblo del mismo Bullas.

Al poco tiempo de casada estalló la Guerra y mi marido tuvo que irse. Lope, su marido, al referirse a la Guerra, nos comenta que fue el gran desastre nacional. Cuando finalizó no había trabajo y mi marido se vino a Mallorca, era minero y tenía asegurado el puesto de trabajo en la mina de Santo Tomás, unos tres meses después vino ella a Lloseta, de ello hace 56 años. Entiende perfectamente el mallorquín aunque no lo habla.

Ha tenido cuatro hijos: Jose Antonio (muerto), Micaela que nació en Bullas, María y Francisco que nacieron aquí en Lloseta.

De joven trabajé en el campo trillando junto a mi padre y hermanos, dormíamos a la intemperie, también sirvió en casa de unos señores. En Lloseta trabajó en Son Ramon y S'Estorell, cogiendo aceitunas, garrobas almendras. También hizo zapatos en casa (trapados).

Nunca fue a la escuela, de

joven le gustaba cantar.

De salud se encuentra bien, quejándose un poco de una pierna. Está contenta de poder ir junto a su marido a la Fiesta de la Vejez.

Este simpático matrimonio me comenta que se sienten "Llose-tins", hace más de medio siglo que viven aquí. Allí, pese a que han ido muchas veces, ya casi no conocen a nadie, tienen familia, te acuerdas de ellos. Pero nosotros tenemos nuestra casa aquí.

Francisca Coll Cañellas

El día de Sant Blai, el 4 de febrer de 1914, va néixer a Lloseta na Francisca "Monjol", a ca seva eren 7: Joan, Pere, Antoni, Llorenç, Magdalena, Catalina i ella.

Es vídua de Guillem Villalonga Cañellas (Moliner). Va festejar 9 anys, ja que tenien la casa arrendada, però quan s'havia de casar va esclatar la guerra, i en Guillem va haver d'anar-hi. Es casà el 14 d'octubre de fa 56 anys. De viatge de noces, primer anaren a Lluc i llavors a Barcelona, 10 dies, des de llavors no ha tornat sortir de Mallorca.

La seva feina ha estat de sabatera(cortes), durant 13 anys va anar a Can Toni Ordines, també va anar a Inca, després va fer cortes a ca seva.

Té tres fills: Llorenç, Pere i

Catalina que li han donat 9 nets.

Fins al 14 anys va anar a escola amb Dona Aurora i amb Dona Francisca Catany.

Dia 3 de setembre va fer dos anys que en Guillem, el seu marit, és mort, va perdre una bona companyia, ara tendria ell 86 anys, ell va anar 2 anys a la festa de la vellesa. Es troba bé de salut, sent un poc de remor a les orelles, els capvespres va a jugar a cartes a la Llar dels Padrins.

Viu tota sola, fa les feines de la casa, granar, fregar, menjar, però té la sort de tenir un fill damunt ca seva. Abans al carrer de la Lluna hi havia més ambient, ara hi ha algunes cases buides.

Francisca Campins Mercadal

El 13 de febrer i al carrer Mont de Lloseta va néixer madò Francisca; és la segona de quatre germans. De petita va anar a l'escola a ca ses monges, però varen ser pocs anys. Va anar a Alaró a Can Soler, uns 3 anys per ajudar a la casa, als 13 anys i per una malaltia de seu pare, es va veure de fer càrrec de ca seva. Després va anar a França amb na "Lúcia ferra", a Marsella, era un matrimoni sense infants, la primera intenció era per quedar per sempre, però quan va tornar, a Lloseta eren les festes i després de fer un pensament s'estimà més no tornar-hi.

Aquí comença la feina de sabatera a Inca, a la fàbrica de Llorenç Fluxà, feina que dugué a terme fins al naixement del seu primer fill, fruit del seu matrimoni amb l'amo Antoni Coll, tengué 5 fills, Pere, Maties, Francisca (que morí de petita), Francisca i Antònia, que li han donat 11 néts.

De viatge de noces va anar a Calvià, un altre viatge que recorda és el que feren a Lourdes, pocs anys després de la mort del seu espòs ara fa 20 anys.

Ens diu que la vida d'abans era molt trista i no té punt de comparació amb la d'avui, ha canviat molt, tothom va molt aviat, pareix que no tenen temps per fer les coses. Si segueix així els joves no arribaran al 50 anys. A la seva vida i a causa de les nombroses malalties de la família ha tengut més penes que alegries, però no queda més remei que prendre les coses amb resignació i conformitat.

A pesar de tot, està molt contenta d'haver arribat als 81 anys i de poder participar a l'homenatge.

Bartomeu Mateu Pons

L'amo en Tomeu va néixer a la mateixa casa que avui habita, al carrer Nou, el 14 de febrer de 1914. No va anar molt a l'escola, només uns quants hiverns al vespres amb el Mestre Muxic.

Fins que tengué 16 any feu feina pel camp a les possessions dels voltants de Lloseta. Solia guanyar 3,50 pessetes cada dia. Després va canviar d'ofici amb la intenció de guanyar un poc més i passà a una serradora a Inca, fins que a l'any 1940 va començar de picapedrer amb alguns constructors de Lloseta.

Es va casar amb na Margalida Fiol Pou el dia 19 de novembre de 1942 i el seu viatge de noces fou, senzillament, uns dies a Lluc.

Varen tenir tres fills: Antoni, Bernat i Catalina.

Ens conta que va participar a la Guerra Civil i que va patir molt de fred. Alguna vegada veu per la televisió llocs on va estar durant el conflicte i allò li produeix records molt trists.

També recorda amb alegria els anys que ell i la seva dona varen ésser guàrdies vies al pas de Sa Truiola, precisament quan vivien al mateix carrer. Diu que ha vist passar en un sol dia 32 trens entre Artà-Palma i Palma-Artà o Sa Pobla.

Reconeix que està molt ben servit pels seus fills i creu que no podrà anar a la festa ja que està un poc delicat per mor d'una operació quirúrgica.

Miquel Morro Reus

L'amo en Miquel (Mica) va néixer a Biniamar el 21 de febrer de l'any 1914, és el major de quatre germans. Biel (mort), Jaume i Guillem. De mal nom li diuen de can Mica.

És sergent mutilat de guerra. De jove abans de fer el servei, treballava al camp amb el seu pare i germans. Va fer el servei militar a Larache (Àfrica), fent el servei esclatà el Moviment (Guerra Civil) i el traslladaren a Melilla, Tetuan i després a Màlaga. El feriren amb una descàrrega de metralla al braç dret a Brunete (Madrid). L'hospitalitzaren i D. Toni Grau d'Inca l'operà 3 vega-

des, el passaren a Pinto on també l'operaren, a Guíñon el curaren i el traslladaren a Càceres, allà estigué un mes i també el varen operar. Després el passaren a Sevilla on també li feren dues operacions el mateix dia. És a dir, l'operaren del braç esquerre més de 12 vegades. Segons ens conta li treien carn de viu en viu de la cuixa i li posaven al braç. Té el braç però no pot fer el jou. A Sevilla el saludà en persona el General Queipo de Llano. Des de Sevilla vingué a Mallorca.

Una vegada recuperat, tornà a treballar de camper, ja que la paga de mutilat era petita.

Es va casar amb Antònia Ripoll Vich (Cucui) a Lloseta, un 1 de Setembre ara fa 50 anys Té tres fills: Bàrbara, Gabriel i Jaume. Aquest any, a més d'anar a la festa de la vellesa, també celebra les noces d'or. Els tres fills són casats i li han donat 9 néts.

Quan es varen casar visqueren al carrer Bartomeu Canyelles, als 12 a Biniamar durant 5 anys i des de fa 32 viuen al carrer del Morull.

Al poc temps de casat començà a fer feina amb el seu sogre, Jaume Ripoll (Sopa), de carboner, feien sitges a s'Estorell per a en March. Tengué la desgràcia, quan treballava amb el seu cunyat Toni (Moso) de tenir un accident, una penya es despreguà de les roques i li pegà al cap; foren nec-

cessàries diverses operacions. D'això fa més de 44 anys.

De viatge de noces anaren a Palma i s'hostejaren a ca uns senyors, on la seva dona havia fet de teta, i que després aquesta senyora fou la padrina d'un dels seus fills.

Està molt content de poder anar a la festa de la vellesa, però n'està molt més de poder celebrar amb la seva dona i la seva família les Nocess d'Or. És molt fumador

Pere Bennasar Pericàs

Va néixer a Sóller el 22 de febrer de 1914, i fa molts d'anys que no ha sortit de ca seva. Qui contesta l'entrevista és la seva dona Antònia Bestard Vich (Cucui), ja que ha perdut molta memòria, no podrà anar a la festa. Fa 26 anys que està malalt, va tenir anèmia i des de llavors està rendit.

El seu pare fou un gran comerciant, exportava blat des de l'Argentina i el duïen a Ca n' Alzamora des de Sóller. Quan tenia 7 anys passaren a viure a Binissalem. A casa seva eren 3 germans: Jaume, Llorenç i Pere. Es va casar aquí un 15 de desembre de 1943 amb Antònia Bestard. Té 3 fills: Pere, Jaume i Tomeu, tots ells casats, que li han donat 6 néts. La seva feina ha estat de picapedrer (picava pedra) marmoliner.

Va fer 7 anys de servei, esta-

va a Maó i va tenir permís quan estallà el moviment, i la guerra el va trobar aquí a Mallorca. Va fer d'assistent i els capvespres, en lloc d'anar per aquí o per allà, anava a l'institut, on va aprendre molt de dibuix, per això quan anava a fer de picapedrer, com més difícil era el treball més el sabia fer. Ha ajudat molt en qüestió de dibuix als seus fills.

Segons ens comenta la seva dona, de jove, era molt elegant, amb una planta, anava molt ben vestit, a casa seva podien. No va ser mai sortidor. Li agrada el cinema, dibuixar i llegir molt.

Maria Pou Jaume

Madò Maria de "Sa Truiola" va néixer el dia de tots sants de 1914 al carrer Nou. Varen ser sis germans, ara n'hi ha tres de vius. Fins que va tenir deu anys va anar a costura a ca ses monges amb Sor Rosalia i Sor Maria. A continuació va començar la seva vida de treball al taller de sabates de Ca'n Bufaranyes fins que va tenir 19 anys, i és casà amb en Pere Bestard Riera, qui també feia feina al mateix taller, precisament fou a la feina on es conequeren i s'enamoraren.

Una vegada casats varen posar una botiga de queviures a "Cas Sub" del carrer Major mentre el seu marit començava a fer sabates a un dependència de la mateixa casa. Poc temps després va

muntar un petit taller al carrer General Goded (avui Joan Carles I) i una vegada que va predre força va muntar un altre taller al carrer Truiola, i encara avui el seu fill Pere fabrica sabates amb el nom comercial de Calçats Truiola. A més del taller de sabates el seu marit va adquirir la cimitera que hi havia al mateix redol i que fabricava el ciment mallorquí.

Ens conta que el seu home fa 13 anys que va morir. Tengueren tres fills: Pere, Maria i Francisca.

Està molt contenta d'haver arribat a aquest edat amb salut i recorda que al principi que es va organitzar la festa de la vellesa el seus pares també hi participaren.

Francisca Real Mut

Madò Francisca "Tieta" va néixer al carrer del Morull el 20 d'abril de 1914. A casa seva eren 9 germans. Ella era la darrera fora una i, avui, és l'única que està viva.

Els seus estudis varen ésser els normals dins aquella època d'una família treballadora. Ens conta que en aquest món ha fet molta feina. De molt petita va començar a fer-ne. Anava a pelar ametlles i xapar albercocs a "sa conserva de Ca'n Capó". Era molt jove i no li deixaven fer segons quines feines, fins que una companyera seva es posà malalta i la varem augmentar de categoria. També va fer feina a Ca'n Patxorra

d'Inca i a Ca'n Frontera.

Es va casar el 29 de gener de 1942 amb en Josep Riera i tengueren dues filles: na Francisca i na Maria. Dins la família ha quedat molt satisfeta de poder veure casar un nét. Li agradaria veure casar el quatre néts que resten i que estan fadrins, però troba que ja ha tornat vella.

Tornant un poc enrera recorda com de joveneta els divertiments del jovent d'aquell temps eren fer voltes pel poble, anar al futbol i per anar alguna vegada al cinema havia d'ésser de prest, ja que el vespre no li deixaven anar. També es divertia molt amb els carnivals i les disfresses.

Per altra part ha viatjat unes quantes vegades a València ja que allà hi tenia una germana. També ha visitat Lourdes i Saragossa. Per acabar ens conta que en el seu temps de més jove, també feien alguna excursió amb autobús com ara la tercera edat, però en la variant que es juntaven unes quantes famílies i llogaven l'autocar de Sencelles i, petits i grans, recorrien Mallorca.

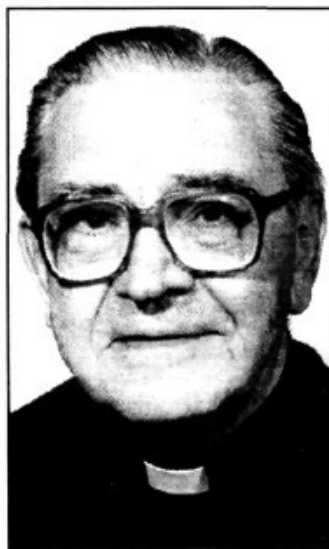
Jordi Coll Mut

És religiós franciscà de la TOR. Encara que va estar molts d'anys a EE.UU. a Lloseta, el seu poble nadiu, és molt popular; li diuen "es frare de Ca'n Colometa". Ell va néixer al carrer de Sant Llorenç número 13, el dia 5 d'abril de 1914. Eren cinc germans i ell era el darrer.

Va anar a escola amb el mestre Francesc Sales i amb el vicari Gabriel Vidal. A l'edat de 10 anys va partir cap a Lluçmajor al col·legi del franciscans, un any després ja va començar els estudis eclesiàstics a la Porciúncula. El 7 de març de 1937 fou ordenat sacerdot pel l'Arquebisbe Miralles i ja que havia estat mobilitzat per la Guerra Civil, passà a exercir de capellà militar. D'aquesta forma va estar al convent i al quarter d'Inca, després a Cala Figuera i per últim embarcà cap a la península als fronts de Còrdova i

Extremadura.

Acabada la guerra s'incorporà al convent d'Inca, on exercí de professor. Seguidament, de 1941 a 1946, va passar al convent d'Artà com a professor de novicis i d'aquell poble fou destinat a Estats Units, on passà per distintes parròquies cuidades pels franciscans. La primera fou a Newark (N.J.) fins a 1949, era una parròquia amb feels hispans i portuguesos. Després passà a la parròquia de Sant Lluç al Bronx de Nova York. A 1953 a San Benet a Manhattan. A 1961 a la de la Immaculada a Elizabeth (N.J.). A 1967, altra vegada a Sant Benet fins a 1986, quan tornà a Elizabeth i d'aquí, a 1994, a Mallorca, a la Porciúncula.

Ha publicat nombrosos articles a distintes revistes i publicacions. Ha publicat "El Padre Antonio Ripoll, fundador de la T.O.R. en Mallorca i restaurador de la misma en España" (1943); "San Benito el moro" (1989) a EE.UU. i que a 1993 fou traduïda a l'anglès.

Encara que resideix habitualment al convent de la Porciúncula està molt vinculat al poble que el va veure néixer, per aquest motiu vol participar de bon cor i de bon gust a la festa de la vellesa. Cada dia dona gràcies a Déu per la seva vida passada i present.

Fca. Bestard Martí

La seva mare era de Binimar i el seu pare de Lloseta. Quan tenia

5 anys vengueren a viure a Lloseta, ja que el seus pares posaren una tenda de queviures al carrer del Pou Nou. Això ens explica que va néixer a Binimar el 30 de maig de 1914.

Va anar a costura de ca ses monges fins que tengué 13 anys. Les seves mestres foren Sor Casilda i Sor Rosalia.

Acabada l'escola va començar a fer feina a Inca a una fàbrica de sabates. Eren sis joves més que cada dia, molt de matí, a peu, partien cap a aquella ciutat a treballar de sabaters i tornaven de la mateixa manera. Després d'un any es posà a fer "cortes" de sabates a casa seva juntament amb una germana.

Ens conta que els seus divertiments de joveneta eren molt senzills però que es divertien molt: passejar pel carrer Major o pel Cocó; anar al cinema o al futbol com també alguna excursió per la muntanya.

Un dia conegué un jove sencer que va venir a fer feina de forner a Can Salat de Lloseta. Ell era en Joan Llabrés Ramis. S'enamoraren i en casaren un dia ben assenyalat: el 28 de desembre de 1940. Tengueren tres fills: Joan, Antònia i Francisca.

Durant molts d'anys va ser madona de negoci. Primer va tenir una botiga i després, amb el seu marit, a vendre fruita i verdura per tendes d'alguns pobles i mercats de Mallorca. Algunes

temporades anaven a comprar directament la fruita a Lleida i València.

Ens conta que ha fet molta feina en aquest món. Li agrada molt la muntanya i la lectura, principalment la història.

Comenta que no volia anar a la festa de la vellesa ja que té molt present la mort del seu marit. La il·lusió era participar-hi junts ja que varen néixer el mateix any. Però els fills l'animen a anar-hi.

Margalida Ramon Bestard

Na Margalida "Noia" va néixer a Lloseta el 5 de juliol de 1914. És vídua, fa 14 anys, de n'Antoni Coll Cañellas "Monjol". No varen tenir fill. A ca seva eren en Tomeu, en Joan, ella i na Maria.

De nina va viure prop de Can Sirena i quan tenia 16 anys passà al carrer Paradís, on viu actualment. Segons ens conta va plorar molt, "no m'agradava viure allà". Tota la vida va tenir als seus pares vivint amb ella fins que es moriren.

No es recorda de quan es va casar, ni del temps que fa. Tota la vida ha fet "cortes" de sabates i creu que això va afectar la vista. A l'edat de 14 anys va anar a fer feina a Can Bufaranyes, on guanyava 50 cèntims cada dia, que eren 3 pessetes a la setmana. Després li va dir al mestre que li agradaria fer feina

de ripuntadora a ca seva. Va comprar una màquina que encara té. També, després, va fer feina a Can Melis d'Inca, on l'asseguraren.

De petita, fins al 14 anys, va anar a costura a Ca Ses Monges amb Sor Maria de l'Amor Hermós.

De la seva vida ens conta que a 1951 va anar de viatge a França i que es va topar amb un temporal molt gran. Les teules tenien les cames girades per amunt. Ho va passar molt malament.

Era molt aficionada a llegir, especialment llibres d'urbanitat com "Como debes portarte en sociedad". Està convençuda que de la vida d'altre temps a la d'ara hi ha com de tres nits a un dia.

Catalina Morro Coll

El dia de Sant Bartomeu, al carrer Pericàs va néixer Catalina Morro Coll; de la família de set germans es l'única que queda. De petita va anar a l'escola de ca ses monges, es recorda molt bé de Sor Teotista. Hi va anar fins al 12 anys.

Després, als 14, començà a la fàbrica de Ca n'Ordinas, "Can Curt de Baix". Aquesta feina continuà fins al naixement del seu primer fill. De jove li agradaven molt els balls de jotes i boleros. Es cassà als 25 anys amb en Bernat Pons. Va tenir 3 fills: en Bernat, en Biel que morí per

accident als 17 anys (ara tindria 49 anys), i en Toni.

De viatge de nocces anaren a Lluç, en aquell temps no podien anar molt enfora, després als 39 anys va anar a França a casa del seu germà Llorenç, a Chambéry i a Sant Remy de Provence Tornaren el dia de Sant Bartomeu i encaren foren a temps a collir ametles. Fa 10 anys que morí el seu marit. Ens conta que seguint instruccions del metge D. Baltasar, ja fa mes de 30 anys que passa els estius a Lluç: primer per la malaltia del seu marit i ara perquè ella se sent molt bé, que després de tant d'anys és com si fos de la mateixa família, i té reservada cada any la mateixa cel·la. Per això les festes de Lloseta, des de fa molt de temps les passa a Lluç, ja que també allà son les festes. Però aquest any, està molt il·lusionada per prendre part a l'homenatge a la vellesa. Li agrada molt cosir i sobretot prendre part i dur trull a les excursions i altres activitats que duen a terme a l'associació d'amics de la tercera edat.

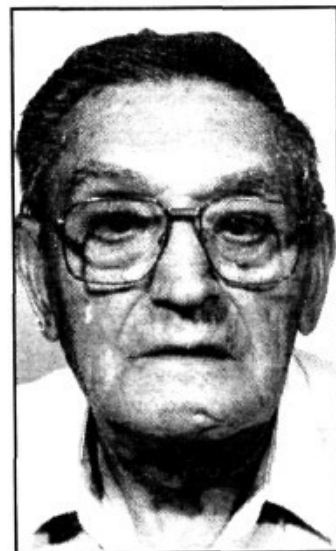
Gabriel Moyà Ramon

Vet aquí a una persona que, a més d'haver fet quasi tota la vida de sabater, també va tenir dues ocupacions no remunerades, però molt nobles: músic i escolà major de la parròquia de Lloseta.

Ell va néixer al carrer del Puig el 29 d'agost de 1914. Eren onze germans. Va anar a escola amb el mestre Antoni Vidal i també amb el vicari Gabriel Vidal fins que tenia 14 anys. El primer ofici el va tenir a la cimiteria de Ca'n Ramis fins que va partir al servei militar a 1935 destinat a Melilla. Quan es va produir l'alçament del general Franco, el seu batalló va partir al front, passant per Algesires, Còrdova, Madrid, etc. Va estar al front de Brunete, de Carabanchel, del Jarama i per les rodalies de Madrid. Acabada la guerra tornà a Mallorca i va fer, encara, un quants anys de servei militar fins a l'any 1944, quan es

casà amb na Francisca Beltran Cañellas. Varen tenir una filla.

Va fer de sabater a Can Piquero d'Inca fins que es va jubilar.

Ell mateix ens conta, amb orgull, que als 15 anys d'edat va començar a tocar el clarinet a la banda de música "La Lira Llosetense" que dirigia l'amo en Toni Ramon "Ferriol". Hi va prendre part fins el moment de partir al servei militar. Després de la guerra la banda estava pràcticament desfeta però feren unes quantes actuacions. Va tocar també el clarinet, als anys 50, amb el famós parado d'Ayamans de Lloseta. L'any 1975 quan es creà la banda municipal de tambors i cornetes ell es va cuidar d'ensenyar a tocar la flauta a 12 nines que varen donar un altre aire a aquella banda que avui encara actua.

També ens conta que durant uns anys fou l'escolà major de la parròquia al temps de l'ecònom Josep Morey i del vicari Baltasar Soler. No cobrava res, fins i tot perdria algun jornal, els matins, quan els funerals se celebraven a aquelles hores.

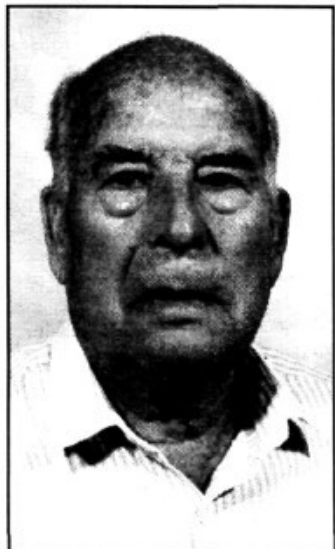
Està satisfet de la seva vida i de la seva condescendència amb els altres. Potser que no anirà a la festa de la vellesa perquè es troba, darrerament, molt fatigat.

Joan Fiol Llabrés

És biniamer però casat amb una llosetina. Ell va néixer en aquest

poblet el dia 19 d'octubre de 1914. Va anar a l'escola pública i a La Salle d'Inca. No li agradava anar molt a escola i per això als 14 anys va començar a fer feina de camperol i del que sortia.

És molt conegut com a jardiner. Tot va començar quan feia de mosso a l'estació del tren a Lloseta: la seva feina era arreglar el jardinet. Un dia va passar dona Leonor Servera, esposa de don Joan March Ordinas i el va contractar per fer feina al jardí de Can March de Lloseta. Després, a la senyora li interessava tenir un bon jardiner i l'envià a un curs de jardineria a Barcelona. Va cuidar sis anys els jardins de Lloseta per passar, després, a cuidar un jardí superior, el de Cala Ratjada, on hi va passar un grapat d'anys, fins que va passar a Palma Nova amb don Pep Roses, el qual, per a ell, va ser una gran persona ja que el va assegurar d'encarregar fins a la jubilació. Encara de jubilat segueix cuidant plantes ornamentals a casa seva. Ara mateix, té unes ortenses que fan mirera.

Com a molts d'homes de la seva edat, ens conta que va anar a la guerra, però va dur sort perquè va fer de cuiner i feia també les compres. El 26 d'octubre de 1948 es va casar amb na Bàrbara Coll Beltran i tengueren dos fills: Francisca i Miquel.

Diu que està molt content de poder anar a la festa, encara que

no es troba vell.

Joana A. Mateu Jaume

Va néixer a una finca anomenada "Son Canals" a Biniamar, un primer de novembre de 1914, on va viure en companyia dels seus pares i germans.

Va anar poc temps a costura a casa ses monges, ja que havia d'ajudar el seu pare a fer les feines del camp.

Es casà als 19 anys amb Francesc Pol Beltran i anaren a viure a una finca anomenada de "Ca el Senyor Pere". Tengueren dos fills, Ramon i Sebastià. El primer morí l'any 1981. Després d'uns anys, al 1943, el senyors vengueren la finca on vivien i per aquest motiu anaren un any a València.

Varen tornar i passaren a Alcúdia a conrear un hort, però després d'una temporada s'establiren, definitivament, a Lloseta.

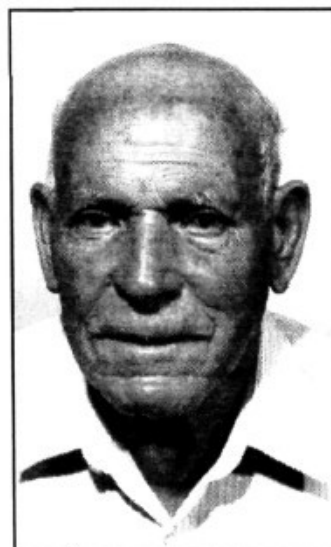
Actualment viu en companyia de la seva nora Antònia i del seu fill Sebastià, ja que fa uns anys va quedar vídua.

Antoni Pol Mateu

Des de fa dos anys l'amo en Toni no pot dur el trull que duia ja que a causa d'una caiguda a la seva finca, li ha impedit treballar el seu redol, on passava molt de gust. Això, però, no ha estat motiu per no contar-nos la seva vida.

Va néixer al carrer del Morull

el 19 de novembre de 1914. Ell era el més patit de sis germans. No va anar mai a escola i va perdre el seu pare quan tenia cinc anys. Als 10 anys va fer la primera comunió, als dotze feia feina de camperol a jornal i als disset va començar de picapedrer. L'any 1935 fou cridat a files i a l'any va partir cap al front de la Guerra Civil. Va estar lluitant a Vinarós, Nules, Burriana, Castelló, València, etc. Arribava a Lloseta el 19 de juliol de 1939 i el 9 de desembre del mateix any es casava amb na Maria Riera Coll que ja festejava abans d'anar a la guerra. El viatge de noces va ser, com per a molts, a Lluc i Manacor.

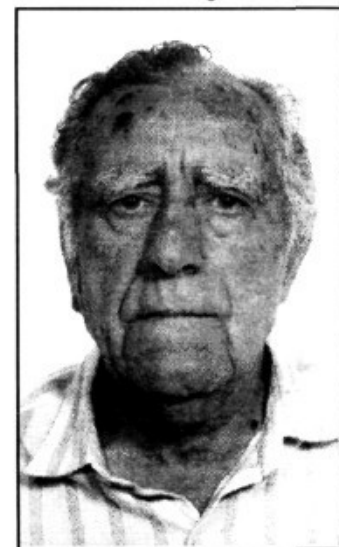
Ha tingut distintes professions, com miner i picapedrer ofici, aquest darrer, que va exercir fins a la jubilació.

Del seu matrimoni ha tingut tres fills: Catalina; un nin que va morir quan va néixer i Bernat. Una de les festes i alegries de la seva vida fou quan va poder celebrar les noces d'or matrimonials. Li donen molta d'alegria els quatre néts que té i també una reneta.

Joan Ferragut Julià

El 21 de novembre de 1914, al carrer Major de Lloseta, nasqué l'amo en Joan. Eren quatre germans. Fins al catorze anys anà a escola a Inca, al col·legi de Sant Francesc, només eren quatre

llosetins que hi anaven, ell feia els desplaçaments en bicicleta. Va realitzar pràcticament tots els estudis de batxiller. Després dels catorze anys, començà a fer feina de fuster per continuar la tradició familiar. Ell va ésser la tercera generació de fuster de "Can Ferragut", després del seu pare i del seu padrí. La fusteria estava situada al carrer Major, però quan ell va ésser l'amo la traslladà al carrer avui Guillem Santandreu, activitat que dugué a terme fins a la seva jubil·lacio. El fet que només tengués una filla significà la finalització del negoci.

Ens conta que quan estava complint el servei militar va començar la Guerra Civil, i fou destinat entre altres llocs a Inca, Palma, Campos. A causa d'una malaltia després de dos anys de servei passà una temporada a l'hospital, per ésser licenciat més tard per aquest motiu.

No ha sortit mai de Mallorca, es considera un home molt tranquil i ha estat molt aficionat al futbol. Quan va començar a fer de fuster la seva feina era de fer carros, així també com "bubuls", en aquell temps, els feien pràcticament el mateix dia que es moria una persona, moltes vegades es va haver d'aixecar a les 4 del matí per ternir-lo fet a l'hora esperada. Hi havia 3 negocis de fusters, "Can Creus", "Can Carrossa" i "Can Ferragut", els altres foren ensenyats pels anomenats.

La seva dona Joana morí d'una malaltia al 16 anys de matrimoni. Té dues netes. Està molt il·lusionat i amb ganes de prendre part per primera vegada a l'Homenatge a la Vellesa, ja que últimament i per passar la temporada d'estiu a Can Picafort, no ha pogut assistir als passats Homenatges.

En l'actualitat passa el temps cuidant un parell d'animals a una petita finca al Cocó, i fent un poc d'hortolissa per la casa.

Francesc Colomillo Ripoll

Va néixer el dia primer de desembre de 1914 al poble veïnat de Binissalem a "Padàs". A ca seva eren 4 germans: ell, na Jerònia, en Toni i na Catalina. La seva dona fou na Magdalena Horrach Beltran de "Can Creus" i que va morir el 2 de març de 1983., per tant, fa 11 anys que és viudo. Varen tenir 4 fills: Catalina, Bartomeu, Guillem i Francesc.

Quan era nin, tenia 7 anys, la seva família passà a viure a Lloseta. La seva feina fou de miner, foren 34 anys de feina a la mina de "Son Odre" a Biniamar. Considera que de jubilació li paguen molt poc pel tipus de feina i els molts d'anys que va fer de treball feixuc.

De nin va anar a l'escola graduada i va fer servei militar a Enginyeria a Son Sant Joan. Es va

alliberar d'anar a la guerra perquè va resultà "excedent de cupo".

Ens comenta que li fa molta de falta la seva dona. "Tenc poca il·lusió". Troba, per altra banda, que poder anar a la festa de la vellesa és una cosa meravellosa.

Està bé de salut, les cames li molesten un poc. Troba el menjar molt bo i el fa per els dos fills fadrins, a més de les feines de la casa. Cada dia va a berenar a "Can Carrossa". "M'agrada pegar dues xupades a sa pipa, però els fills no ho volen". Tampoc els fills volen que vagi a treballar per la finca, perquè ara, en aquest temps fa molta de calor, però, els matins prest va a donar menjar als animals.

Catalina Jaume Villalonga

A les quatre de la matinada del dissabte de Nadal de 1914 va veure la llum madò Catalina, al carrer de Pericàs de Lloseta. A ca seva varen tenir sis fills, encara que dos moriren de molt petits i altres joves. El seu pare feia de sabater i la seva mare va morir quan ella tenia quatre anys, a 1918, "s'any des grip". Poc temps després ella tenia madastra.

Va anar a costura a Ca Ses Monges amb Sor Rosalia i Sor Maria de l'Amor Hermós, mentre ajudava els seus pares a les finques que tenien. El temps de feina s'aixecava molt prest i abans de costura ja havia fet unes hores de feina. Recorda que tot l'estiu el passaven a la caseta fent feina al camp.

Quan tenia 14 anys va voler fer de sabatera i ho va provar, amb bon resultat, a Can Curt d'Alt, quan havien obert el nou taller al carrer d'Avall.

Arribat de la guerra el que seria el seu marit, Mateu Santandreu Villalonga, es varen casar l'any 1939 i tingueren tres fills: Maria, Antoni i Bernat. És vídua des de fa sis anys.

Recorda que durant un grapat

d'anys varen tenir el cafè de Can Mendi, al carrer de Guillem Santandreu, prop de l'edifici actual de l'Ajuntament. Després pasaren a viure als Sequers, on viu actualment.

Està contenta de poder assistir a la festa de l'homenatge i recorda tota una vida de treball. També té una memòria excel·lent per recordar cançons i poesies que un dia ens contarà.

Francisca Manresa Adrover

Sor Francisca és una religiosa franciscana, filla de la misericòrdia, que va arribar al convent de Lloseta a l'any 1967. Ella és natural del poblet de S'Horta (Felanitx) on va néixer el 7 de gener de 1914. A ca seva tingueren 9 fills, dos moriren de molt petits i la resta eren 3 nines i 4 nins. Ella era la segona. El seu pare tenia un molí de vent fariner i quan es començar la corrent elèctrica construí una farinera.

Com és natural va anar a costura a ses monges de S'Horta, també franciscanes, amb Sor Maria Fernanda. Ajudava molt amb el treball a ca seva, especialment durant la Guerra Civil ja que dos germans estaven a front de batalla.

La vocació religiosa va sortir a l'edat de 25 anys i d'una forma molt senzilla. Acabava de morir al covent del seu poble una monja,

Sor Maria Concòrdia, i ella, de sobte, pensà que podria substituir-la. Ho va dir als seus pares i l'any 1939, el mateix dia que un germà seu tornava de la guerra, ella partia cap a Pina a fer el noviciat.

El primer destí fou el convent de Llubí (1941-1947); després, Santa Eugènia (1947-1959); Santa Catalina (1959-1955); Santanyi (1955-1966); Santa Creu (1966-1967) i Lloseta des de 1967.

Dins la congregació s'ha dedicat especialment a la infància i als malalts. El primer any que estava a Lloseta també anava a Biniamar.

Està molt contenta i dona gràcies a Deu d'haver pogut arribar als 81 anys i poder assistir a la festa de la vellesa. Sempre recordarà diu quan va fer a Lloseta les seves nocces d'or de vida religiosa, el poble va correspondre molt i li varen fer una gran festa.

* ENTREVISTES:

- Antònia Llabrés Bestard.
- Jaume Morro Ripoll
- Guillem V. Villalonga Coll.
- Pau Reynés Villalonga.

* FOTOGRAFIES:

- Ramon - Mulet - Mir

D'un homenatge a l'altre ens han deixat

Francisco
Alcalde
Manzano
(29-4-95)

Pereta
Morro
Rosselló
(10-4-95)

Francesc
Pons
Salom
(21-7-95)

Francisca
Bestard
Abrines
(18-4-95)

Ginés
Lorente
Vivanco
(16-12-94)

Margalida
Bauça
Pons
(24-1-95)

Joan
Ferrer
Cañellas
(13-4-95)

Antoni
Nicolau
Payeras
(4-4-95)

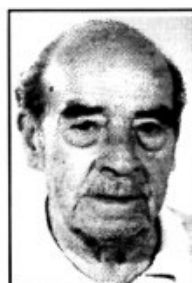
Joana Aina
Florit
Pou
(4-3-95)

Margalida
Ferragut
Guardiola
(10-8-95)

Antònia
Jaume
Ramon
(17-5-95)

Viçens
Villalonga
Jaume
(26-12-94)

Llorenç
Horrach
Beltran
(8-9-94)

Maria
Pons
Ramon
(28-7-95)

Magdalena
Mateu
Riera
(1-3-95)

Antònia
Crespi
Rotger
(13-9-94)

Margarita
Abrines
Serra
(18-12-94)

Magdalena
Ramon
Comas
(15-4-95)

Antoni
Munar
Alberti
(26-11-94)

Francisca
Mora
Santandreu
(18-5-95)

Martí
Payeras
Pons
(28-12-94)

**La present edició ha estat
possible gràcies a**

Ajuntament de Lloseta

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS